

मैत्रावरुणर्वसिष्ठः। विश्वे देवाः। त्रिष्टुप्।

प्र ब्रह्माणो अङ्गिरसो नक्षन्त प्र क्रन्दनुर्नभन्यस्य वेतु।

प्र धेनव उदप्रुतो नवन्त युज्यातामद्री अध्वरस्य पेशः॥ ७.०४२.०१

ब्रह्माणः- उपासका मन्त्रविदः। अङ्गिरसः- अङ्गनशीला ऋषयः। प्र- प्रकर्षेण। नक्षन्त- व्याप्तुवन्तु।

क्रन्दनुः- पर्जन्यः। नभन्यस्य- मन्त्रम्। प्र- प्रकर्षेण। वेतु- कामयतु। धेनवः- नद्यः। उदप्रुतः-

उदकं सिञ्चन्त्यः। प्र- प्रकर्षेण। नवन्त- सरन्तु। अध्वरस्य- ध्वरविरोधिकर्मणः

सर्वभूतहितकर्मणः। पेशः- रूपम्। अद्री- आद्रियन्तौ दम्पती। युज्यताम्- योजयेताम्॥१॥

सुगस्ते अग्ने सनवित्तो अध्वा युक्ष्वा सुते हरितो रोहितश्च।

ये वा सद्मन्नरुषा वीरवाहो हुवे देवानां जनिमानि सत्तः॥ ७.०४२.०२

अग्ने- पावक सत्क्रतो। ते- तव। अध्वा- मार्गः। सनवित्तः- सनातनः। सुगः- सुगम्यः। सुते-

सोमे निमित्ते सति। ये। अरुषाः- रोचमानाः। सद्मन्- यज्ञगृहे। वीरवाहः- वीरवाहकाः। तान्।

हरितो रोहितश्च- नानावर्णास्तुरगान् प्राणप्रतीकान्। युक्ष्व- योजय। सत्तः- सत्यात्। देवानां

जनिमानि- देवजातीः। हुवे- आह्वये॥२॥

समु वो यज्ञं महयन्नमोभिः प्र होता मन्द्रो रिरिच उपाके।

यजस्व सु पुर्वणीक देवाना यज्ञियामरमतिं ववृत्याः॥ ७.०४२.०३

वः- युष्माकम्। यज्ञम्। नमोभिः- वन्दनैः। महयन्- स्तुवन्। होता- देवानामाह्वाता। मन्द्रः-

आनन्दकरः। उपाके- अन्तिके। सम्- सम्यक्। रिरिचे- अतिरिच्यते। पुर्वणीक- बहुज्वाल।

देवान्। सु- सुष्ठु। यजस्व- पूजय। यज्ञियाम्- दानशीलाम्। अरमतिम्- विरक्तिम्। आ ववृत्याः-

आवर्तय॥३॥

यदा वीरस्य रेवतो दुरोणे स्योनशीरतिथिराचिकेतत्।

सुप्रीतो अग्निः सुधितो दम आ स विशे दाति वार्यमिर्यत्यै ॥ ७.०४२.०४

यदा । वीरस्य । रेवतः- दानयोग्यधनवतः । दुरोणे- गृहे । स्योनशीः- सुखेन शयनीयः । अतिथिः ।
अचिकेतत्- ज्ञायते । तदा । सुधितः- सुष्ठु धृतः । अग्निः । दमे- गृहे । सुप्रीतः । सः- असावग्निः ।
इर्यत्यै- प्रपन्नायै । विशे- प्रजायै । वार्य- श्रेष्ठम् । आ दाति- यच्छति ॥४॥

इमं नो अग्ने अध्वरं जुषस्व मरुत्स्विन्द्रे यशसं कृधी नः ।

आ नक्ता बर्हिः सदतामुषासोऽशन्ता मित्रावरुणा यजेह ॥ ७.०४२.०५

अग्ने । इमम्- एतम् । नः- अस्माकम् । अध्वरम्- ध्वरविरोधिकर्म सर्वभूतहितं कर्म । जुषस्व-
सेवस्व । मरुत्सु- प्राणविशेषेषु । इन्द्रे- परमेश्वरे । नः- अस्माकम् । यशसम्- हव्यम् । कृधि-
कुरु । नक्ता उषसा- रात्रिर्मनुष्यप्रज्ञा । दिवसो दैवप्रज्ञा । च । बर्हिः- आसने । आ सदताम्-
उपविशताम् । अशन्ता- कामयमानौ । मित्रावरुणा- मित्रावरुणौ । इह- अत्र । यज- पूजय ॥५॥

एवाग्निं सहस्यं वसिष्ठो रायस्कामो विश्वप्स्यस्य स्तौत ।

इषं रयिं पप्रथद्वाजमस्मे यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ७.०४२.०६

एव- इत्थम् । सहस्यम्- शक्तिमन्तम् । अग्निम् । वसिष्ठः- चित्तवृत्तिस्तम्भकरः । रायस्कामः-
दैवीसम्पत्कामः । विश्वप्स्यस्य- सर्वाहिताय । स्तौत- स्तुतवान् । अस्मे- अस्मै । इषम्-
सत्कामनाम् । रयिम्- दानयोग्यसम्पदम् । वाजम्- सद्गतिम् । पप्रथत्- प्रथयतु । यूयं पात
स्वस्तिभिः सदा नः ॥६॥